

Попова Т.І. - к.пед.н., доцент кафедри «Технологій і дизайну»

СУТНІСТЬ ОЗДОБЛЕННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРУП ОЗДОБЛЕННЯ У ЖІНОЧОМУ ОДЯЗІ

В даний час мода багато в чому будується на деталях, на фурнітурі і оздоблюючих матеріалах, доповненнях і прикрасах. Одним з елементів, що характеризує напрям моди на певний сезон є оздоблення. Застосування оздоблення не тільки прикрашає виріб, воно надає йому того або іншого характеру, визначає призначення виробу взагалі (плаття для будинку, ділове, нарядне) і для пори року. Поняття «оздоблення» для швейних виробів несе в собі різний зміст. Перш за все, це прикраса у вигляді аплікацій, вишивки, тасьми, складок і так далі. Інше поняття включає художнє оздоблення тканини або трикотажного полотна за рахунок використання різних видів переплетень, видів сировини. Ще одна характеристика поняття оздоблення має на увазі під собою завершальний процес обробки текстильних матеріалів мерсеризацією, декатируванням, стабілізацією, фарбуванням, друкуванням, тисненням, ворсуванням, лоцінням і так далі. Метою оздоблення у всіх його варіантах є забезпечення нормального технологічного процесу виготовлення швейних виробів і додання ним кращих експлуатаційних властивостей і споживчих якостей, що задовольняють різностороннім вимогам покупців [2, 3].

Обробка, що виконується безпосередньо при виготовленні виробів в швейних цехах, робить великий вплив на якість одягу, її конкурентоспроможність. Операції по обробці швейних виробів включаються в технологічний процес їх виготовлення або проектується як самостійний технологічний процес на підприємстві. Обробка одягу відноситься до композиційних елементів форми одягу разом з конструктивними і конструктивно-декоративними лініями, не виступаючи при цьому самостійним елементом композиції. Оздоблення — це доповнення, прикраса, яка може бути взагалі відсутня, оскільки не для всякого одягу вона обов'язкова. За наявності оздоблення в композиції одягу вона може виконувати саму різну функцію: виражати основну ідею композиції або виявляти форму виробу, підкреслювати конструктивні лінії, доповнювати і прикрашати модель. Одні види оздоблення одночасно мають естетичне і конструктивне значення, інші — естетичне і утилітарне.

Включаючи будь-яке оздоблення в композицію одягу, потрібно перш за все визначити характер цієї обробки, її вигляд і технологію виконання. Необхідно, щоб вона не суперечила не тільки утилітарним властивостям матеріалу, структурно-фактурним його якостям, але і призначенню одягу і її формі. Одночасне застосування різнохарактерних видів обробки вимагає глибокого вивчення можливості з'єднання їх в одній моделі, а також великого уміння, смаку і чуття. Вигляд і якість виконання обробки багато в чому визначають виконання сучасним одягом її естетичних функцій. Грамотне і вдале використання обробки не тільки уточнює призначення одягу, але і забезпечує її індивідуальність, а також у ряді випадків дозволяє підкреслити достоїнства і приховати недоліки фігури. Сьогодні покупець готовий платити більше за оригінальність і якість швейних виробів, а тому ставка на використання різних видів оздоблення виявляється свідомо безпрограшною.

Асортимент вживаних оздоблень при виготовленні сучасного жіночого одягу з різних матеріалів дуже різноманітний. Він включає як добре відомі у виробництві одягу види, так і нетрадиційні, пов'язані з властивостями конкретних матеріалів і з появою нових технологій

виготовлення оздоблення [1]. Так проаналізувавши літературу було встановлено, що Крюкова Н.А. всі види оздоблення одягу за способом виготовлення розділила на три групи: поверхнєве оздоблення, об'ємне оздоблення, додаткові аксесуари.

Поверхнєве оздоблення виконується безпосередньо на поверхні деталей одягу, просторова форма матеріалу при цьому не змінюється. До неї відносяться:

обробні строчки і шви, які підкреслюють, підсилюють конструктивні лінії, шви, краї деталей, роблячи їх помітнішими;

обробка тасьмою, сутажем, шнуром, бейкой, бахромою, які використовуються для обробки країв деталей. Тасьма, сутаж, шнур можуть бути використані для вишивання складних узорів;

вишивка, яка може бути ручною і машинною, виконаною за допомогою різного матеріалу (нитками, бісером, стеклярусом, перлами, пайєтками);

аплікація, виконана різними способами (нитковим, клейовим, зварним) з різних матеріалів;

оздоблення фурнітурою — металевою, пластмасовою, дерев'яною, з дорогоцінних металів і каменів. Роль фурнітури виконують гудзики, застібка-блискавка, пряжки, кнопки, гачки, блочки і т. п.;

комбінування матеріалів, коли поєднуються тканини однієї і тієї ж фактури різних кольорів; тканини різних фактур одного кольору; тканини різних фактур і контрастного кольору;

інші види обробки.

Об'ємне оздоблення забезпечує об'ємну форму виробу і окремих його деталей за рахунок зміни просторового розташування матеріалу. Об'ємну обробку можна умовно підрозділити на два види: рухома обробка — об'ємна форма, яка передбачає деяку свободу зміни первинної форми. Це драпіровки, складки, волани, складки, плісе, гофре і т. п.; нерухома обробка — це така об'ємна форма, яка не змінюється і зазвичай закріплена за допомогою додаткових матеріалів; ниток, прокладок, клеїв. До нерухомих видів об'ємної обробки відносяться буфи, заціпи, декоративне вистьобування.

Додаткові аксесуари одягу — це знімні оздоблювані деталі: шарфи, краватки, квіти, кокілье, жабо, коміри, манжети, пояси та інше.

Розрізняє оздоблення, виконане переважно механічним способом, тобто досягнуто фізичними діями, і оздоблення, операції якого пов'язані з дією хімічних процесів і препаратів. Класифікує види оздоблення одягу за способом дії на матеріал і способом з'єднання (фіксації) оздоблення з виробом.

Хімічні процеси змінюють структуру волокон. При обробці швейних виробів хімічні способи можуть бути використані при клейовому з'єднанні аплікацій і емблем з основним матеріалом, при фіксації форм складок плісе з попередньою обробкою матеріалу полімерними композиціями. Більшою чи меншою мірою перераховані види обробок використовуються при проектуванні і виготовленні швейних виробів з різних матеріалів. Вибір того або іншого виду обробки залежить від вигляду, фактури, властивостей і вартості матеріалу, призначення виробу, його форми, а також від ряду інших чинників і для швейних виробів з різних матеріалів має свої особливості [3, 4].

Єрмилова В.В. виділяє такі види оздоблення як: іншою тканиною (іншого кольору або фактури); вишивкою (нитками, бісером, стеклярусом, палетками); фурнітурою (гудзики, кнопки, декоративні застібки, петлі, пряжки і ін.); обробка

застібок, кишень, кокеток блискавками; декоративними строчками, стьобанням; іншими матеріалами (трикотажем, хутром натуральним і штучним, шкірою, оксамитом); кистями, бахромою, тасьмою, мереживами, кантами, стрічками; аплікацією; штучними квітами [2].

Козлова Т.В. все різноманіття оздоблення підрозділила на сім груп, які і взяті за основу у даній роботі. Групи оздоблення представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Групи оздоблювання

Група оздоблення	Характеристика групи оздоблення	Вид оздоблення
1	2	3
Перша	оздоблення, що отримується в результаті виконання всіх видів витачних рельєфних швів	використання рельєфних швів, склади, буфи, драпіровки, зборок, плісе, гофре, оздоблювальні строчки
Друга	оздоблення деталями, виконаними з тканин виробу або оздоблювальної тканини	використання оборки, рюші, волани, бейки, канти, обкантовувальні шви, рулики, банти, краватки, хлястики, клапани;
Третя	оздоблення спеціальними оздоблювальними матеріалами	використання мережива, тасьма, шнурування, сутаж, бахрома, стрічка, квіти;
Четверта	оздоблення фурнітурою	застосування гудзиків, пряжок, декоративних кнопок, блочки, хольнитени, застібка – «блискавка»
П'ята	оздоблення вишивкою, аплікацією, емблемами	застосування вишивки нитками, стеклярусом, бісером; аплікації, емблеми
Шоста	оздоблення іншими матеріалами	хутро і шкіра натуральні і штучні, трикотаж, замша, оксамит, мереживне полотно, тканини
Сьома	оздоблення деталей виробів друкарським малюнком	Використання друкарських: малюнків, емблем, товарних знаків.

Отже, дослідження показує, що кожний вид оздоблення має свою характерну відмінність та особливості обробки. Застосування в одному виробі декількох видів оздоблення вимагає їх узгодження, що б не порушувати цілісності композиційного рішення.

Література

1. Головина М.В., Михайлец В.М., Ямпольская А.Н. Современная отделка одежды: - К.: Техника, 1977. – 152 с.
2. Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. Моделирование и художественное оформление женской одежды: Учеб. пособие для студ. учреждений сред. проф. образования. – М.: Мастерство; изд. центр «Академия»; Высшая школа, 2000. – 184 с.: ил.
3. Козловская А.Д. Женская мода XX века. Пер. с польск. – М. «Легкая индустрия», 1977. -296 с. с ил.
4. Крюкова Н.А., Конопальцева Н.М. «Технологические процессы в сервисе. Отделка одежды из различных материалов»: учебное пособие. – М.; ФОРУМ ИНФА. 2007. - 240 с.